Maden Rödovansında Hile Şartı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Ceza Dairesi	06.10.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/1325	2025/12650	TCK 157, TCK 158/1-h, CMK 172, CMK 173, CMK 309

ÖZET

Maden sahalarını rödovansla devralıp ruhsat sahibiyle ortak şirket kuran yatırımcı, sonraki senet, icra ve muvazaa işlemleriyle dolandırıldığını ileri sürdü. Savcılık hile unsurunun bulunmadığını, uyuşmazlığın hukuki olduğunu kabul etti; Yargıtay eksik soruşturma gerekçeli KYB istemini reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/maden-rodovansi-ortaklik-hukuki-ihtilaf-kyb-ret-2025-12650/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Ceza Dairesi 2025/1325 E. , 2025/12650 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Sulh Ceza Hakimliği

SAYISI : 2024/2330 Değişik İş

SUÇLAR : Resmi belgede sahtecilik, kamu kurum ve kuruluşlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık, tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında dolandırıcılık

İNCELEME KONUSU KARAR : Kovuşturmaya yer olmadığına dair karara karşı yapılan itirazın reddi

TEBLİĞNAME GÖRÜŞÜ : İlgili kararın kanun yararına bozulması

Isparta Cumhuriyet Başsavcılığının, 06.06.2024 tarihli ve 2022/20525 Soruşturma, 2024/5071 Karar sayılı kovuşturmaya yer olmadığına dair kararına karşı yapılan itirazın reddine ilişkin mercii Isparta 2. Sulh Ceza Hakimliğinin, 18.07.2024 tarihli ve 2024/2330 Değişik İş sayılı kararının, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (5271 sayılı Kanun) 271/4. maddesi uyarınca kesin nitelikte olması sebebiyle karar tarihi olan 18.07.2024'te kesinleştiği belirlenmiştir.

Adalet Bakanlığının, 5271 sayılı Kanun'un 309/1. maddesi uyarınca, 18.02.2025 tarihli ve 2024/31103 sayılı evrakı ile kanun yararına bozma istemine istinaden düzenlenen, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, 12.03.2025 tarihli ve KYB-2025/25061 sayılı Tebliğnamesi ile soruşturma dosyası Daireye gönderilmekle, gereği düşünüldü:

I. İSTEM

A. Kanun Yararına Bozma İstemi

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, 12.03.2025 tarihli ve KYB-2025/25061 sayılı kanun yararına bozma isteminin;

"5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 160. maddesi uyarınca, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlaması gerektiği, aynı Kanun'un 170/2. maddesi gereğince yapacağı değerlendirme sonucunda, toplanan delillerin suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturduğu kanısına ulaştığında iddianame düzenleyerek kamu davası açacağı, aksi halde ise anılan Kanun'un 172. maddesi gereği kovuşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar vereceği, buna karşın ortada yasaya uygun bir soruşturmanın bulunmadığı durumda, anılan Kanun'un 173/3. maddesindeki koşullar oluşmadığından, itirazı inceleyen merciin Cumhuriyet savcısının soruşturma yapmasını sağlamak maksadıyla soruşturmanın genişletilmesine karar verebileceği yönündeki açıklamalar karşısında,

Dosya kapsamına göre, müşteki vekilinin sunmuş olduğu şikayet dilekçesinde, müvekkili olan müştekinin madencilik sektörü ile ilgilendiğini, şüpheliler ile ortak arkadaş vasıtasıyla 2007 yılında tanıştığını, şüphelilerden bir kısmının Isparta ve Burdur illerinde faaliyet gösteren ..... San ve Tic. Ltd. Şti. ortağı ve yetkilisi olduğunu, şüpheliler ile ... şirketine ait maden ruhsatlarının devri hususunda 2007 yılında anlaştıklarını, 2007 yılında yapılan rödovans sözleşmeleri ile maden sahalarının işletilmesi konusunda anlaştıklarını, devir sözleşmelerinin müştekinin de ortağı olduğu ... Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ile şüphelilere ait... San ve Tic. Ltd. Şti. arasında yapıldığını, devir sözleşmesinin akabinde ise rödovans sözleşmelerinin, müştekinin sonradan şüphelilerden ... ile birlikte kurduğu ... San. Tic. A.Ş ile ... Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi arasında yapıldığını, ... İnşaat A.Ş şirketinin maden sahalarını işletmeye başladığını, şüpheliler ile ilişkilerin iyi gittiği dönemde müştekinin şüphelilere 215.000-TL borç para verdiğini, uzunca bir süre bu parayı geri alamadığını, müştekinin şüphelilerden ... ile birlikte kurduğu .... San. Tic. A.Ş ile şüpheli ...'nın eşinin .... San ve Tic. Ltd. Şti.'nde ortak olması sebebitle işlemlerde muvazaa algısının oluşturulduğunu, oluşan bu algının sonucunda, 2013 yılında, yapılan devir işlemleri ile ilgili 3. şahıslar tarafından muvazaa davaları açıldığını, devir işlemini yapan ... Mermer şirketinin muvazaalı şekilde borçlandırıldığını, daha sonra işlerin yolunda gitmemesi üzerine maden sahalarında işlerin durduğunu, şüphelilerin kendilerine ait ... Madencilik şirketinin hisselerini müvekkile devretmeye çalıştığını, yapılan görüşmeler neticesinde 2009 yılında ... Madencilik şirketinin şüphelilere ait olan hisselerinin müştekinin aile büyüklerinin sahibi olduğu ... San ve Tic. A.Ş'ye nakit ve çek olarak yapılan ödemeler karşılığında devredildiğini, kendileri gibi başkalarının da şüpheliler tarafından rödovans sözleşmeleri ile mağdur edildiğini, 2014 yılında şüphelilerden ...'ın 2007 yılında

gerçekleşen devirlerden şirket ortağı olarak haberi olmadığından bahisle muvazaaya dayanarak devrin iptali hususunda dava açtığını ve ...'ın 2009 yılında devir sırasındaki imzanın kendisine ait olmadığı hususunda savcılığa şikayette bulunduğunu, savcılık şikayetinden daha sonra vazgeçtiğini, süreci bizzat yöneten, şirket adına çekleri tahsil eden şüpheli ...'nın iyi niyetli olmadığını, ... tarafından ileri sürülen sahtecilik ve muvazaa iddialarının şüphelilerden ...'nın sahibi olduğu ... Madencilik A.Ş'ye devredildikten sonra gündeme getirildiğini, şüphelilerin 215.000-TL'lik borcu ödememek için ... Mermer şirketinin içini boşalttıklarını, yaşanan bu süreçte 23/06/2006 vade tarihli senet ile .... Mermer şirketinin muvazaalı şekilde geriye yönelik borçlandırıldığını ve senet alacaklıları tarafından da devrin iptali ile ilgili muvazaa davaları açıldığını, senet alacaklısı olan ...'ın şirket ortağı olan şüpheli ...'nın asker arkadaşı olduğunu, ... Mermer şirketinde sigortalı çalıştığını, şirkete borç para verecek ekonomik gücünün olmadığını, lehine senet düzenlenen diğer alacaklı ...'ın ise şüphelilerin hehşehrisi olduğunu, maden ruhsatlarının devri sırasında ruhsatlar üzerinde bulunan haczi kaldırdığını fakat devirden sonra tekrar haczi koyduğunu, gerçek bir alacaklının devir sırasında da haczi kaldırmayacağını, bu hususun dahi alacaklının şüpheliler ile birlikte hareket ettiğini gösterdiğini, icra takiplerinde borcun ve yüksek faiz oranlarının borçlu şirket tarafından hayatın olağan akışına aykırı olarak kabul edildiğini, şirket ortakları olan şüphelilerle senet alacaklıları olan şüphelilerin 2006 yılında başlayan süreçte birlikte hareket ettiklerini, ileride işlemlerin muvazaalı olduğu hususunda dava açmayı planlayarak en baştan itibaren dolandırma kastıyla hareket ettiklerini belirterek şüpheliler hakkında nitelikli dolandırıcılık suçlarını işlediklerinden bahisle şikayetçi olduklarını beyan ettiği, müşteki vekilinin şikayet dilekçesine ek olarak devir evrakları, rödovans sözleşmeleri, şirket ortaklıklarına ve hisse devirlerine ait belgeleri, üçüncü kişiler tarafından açılan muvazaa davalarına ait belgeleri, Isparta Cumhuriyet Başsavcılığına ilişkin soruşturma evraklarını, icra takiplerine ilişkin belgeleri, Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile yapılan yazışma örneklerini eklediğinin görüldüğü, yürütülen soruşturma kapsamında şüphelilerin ifadelerinin alındığı, icra dosyalarının birer örneklerinin ve açılan bir kısım muvazaa davalarına ilişkin karar örneklerinin ilgili yerlerden istenerek ve UYAP üzerinden alınarak dosya arasına konulduğu, bu itibarla şüphelilerin hileli hareketlerle müştekiyi dolandırarak haksız menfaat temin ettikleri iddiası üzerine başlatılan soruşturma kapsamında, müşteki vekilinin şikayet dilekçesinde belirttiği hususlar kapsamında detaylı araştırma yapılmadan, müştekinin iddiaları doğrultusunda iddiaları karşılayacak şekilde şüphelilerin ayrıntılı ifadesi alınmadan, şirket ortağı olan şüpheliler ve senet alacaklısı olan şüphelilerin müştekiyi birlikte hareket ederek ve muvazaalı işlemler yaparak hileli hareketlerle dolandırdıkları iddiası üzerine eksik araştırma sonucu Isparta Cumhuriyet Başsavcılığınca kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş ise de; olayın aydınlatılmasına yarar sair delillerin toplanması sonrasında yapılacak inceleme sonucuna göre şüphelilerin hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken, eksik soruşturmaya dayalı olarak verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karara yönelik itiraz üzerine soruşturmanın genişletilmesine karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde itirazın reddine karar verilmesinde isabet görülmemiştir."

Şeklindeki gerekçeye dayandığı anlaşılmıştır.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

1. 5271 sayılı Kanun‘un 160. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlü olduğu belirlenmiştir.

2. 5271 sayılı Kanun’un, “Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar” başlıklı 172/1. maddesi;

“(1) Cumhuriyet savcısı, soruşturma evresi sonunda, kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hâllerinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verir. Bu karar, suçtan zarar gören ile önceden ifadesi alınmış veya sorguya çekilmiş şüpheliye bildirilir. Kararda itiraz hakkı, süresi ve mercii gösterilir.

Şeklinde düzenlenmiştir.

3. 5271 sayılı Kanun’un, “Cumhuriyet savcısının kararına itiraz” başlıklı 173. maddesinin inceleme konusu ile ilgili olan birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

“(1) Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesinin bulunduğu yerdeki sulh ceza hâkimliğine itiraz edebilir.

(2) İtiraz dilekçesinde, kamu davasının açılmasını gerektirebilecek olaylar ve deliller belirtilir.

(3)(Değişik: 18/6/2014-6545/71 md.) Sulh ceza hâkimliği, kararını vermek için soruşturmanın genişletilmesine gerek görür ise bu hususu açıkça belirtmek suretiyle, o yer Cumhuriyet başsavcılığından talepte bulunabilir; kamu davasının açılması için yeterli nedenler bulunmazsa, istemi gerekçeli olarak reddeder; itiraz edeni giderlere mahkûm eder ve dosyayı Cumhuriyet savcısına gönderir. Cumhuriyet savcısı, kararı itiraz edene ve şüpheliye bildirir.

(4) (Değişik: 25/5/2005 - 5353/26 md.) Sulh ceza hâkimliği istemi yerinde bulursa, Cumhuriyet savcısı iddianame düzenleyerek mahkemeye verir.

Hükümleri yer almaktadır.

4. Kanun‘da yer alan düzenlemelerden de görüleceği üzere; Cumhuriyet savcısı, suçun işlenip işlenmediğinin tespiti bakımından hemen işin gerçeğini araştırmaya başlamalı, toplanan delillerin suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturduğu kanısına ulaştığında iddianame düzenleyerek kamu davası açmalı, aksi halde 5271 sayılı Kanun’un 172. maddesi gereğince kovuşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar vermelidir.
5. Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı itiraz üzerine inceleyen Sulh Ceza Hakimliği, kamu davası açılması için yeterli delil bulunmaması durumunda itirazın reddine, yeterli delil bulunması durumunda itirazın kabulüne veya eksik soruşturma nedeniyle soruşturmanın genişletilmesine karar verebilecektir.

6. Bu kapsamda inceleme konusu soruşturma dosyası değerlendirildiğinde; şikâyetçinin madencilik sektörüne yeni girdiği ve AR-GE çalışmaları yaptığı 2007 yılında, şüpheliler ..., ..., ... ve ... ile ...'nın eşi ...'nın ortağı oldukları ... Sanayi ve Tic. A.Ş.'ye ait bir kısım maden sahalarının arama-işletme haklarını rödovans sözleşmeleri ile devraldığının, bir süre sonra şikâyetçinin işletmesini devraldığı sahalara yapacağı yatırımı güvence altına almak amacıyla şüpheli ... ile ortak olarak ... Sanayi ve Ticaret A.Ş unvanlı bir şirket kurduklarının ve . ... Sanayi ve Ticaret A.Ş'ye ait maden ruhsatlarının bu şirkete devrini sağladıklarının, devamında ruhsatların şikâyetçiye ait ... Madencilik A.Ş. unvanlı şirkete yine rödovans sözleşmesi ile devredildiğinin, resmi işlemlerin tamamlanmasından sonra ... Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin devralmış olduğu maden sahalarında faaliyet gösterdiğinin, şüpheliler ile ilişkilerinin iyi gittiği bu dönemde şüphelilere ipotek karşılığında 215.000,00 TL borç para verdiğinin, uzun yıllar boyunca bu parayı geri alamadığının, şüphelilerin bir süre sonra kendilerine ait ... Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin işlerinin kötüye gitmesi üzerine bu şirketin içini boşaltarak yeni bir şirket kurduklarının ve şirket alacaklıları nezdinde önceki maden ruhsatı devirlerinin ve kurulan şirketin muvazaalı olduğu algısını oluşturmaya çalışarak şirket borçlarını şikâyetçiye yüklemeye çalıştıklarının, devamında şirket adına gerçek bir alacağa dayanmayan bonolar düzenleyip bunları tanıdıkları olan diğer şüpheliler ... ve ... aracılığıyla icra takibine konu ederek ve ticari hayatın gereklerine uymayacak şekilde tasarruflarda bulunarak şikâyetçiyi zarara uğrattıklarının, bunların tamamının en başından beri şüphelilerce planlı olarak gerçekleştirildiğinin iddia olunması üzerine yürütülen soruşturma neticesinde; Isparta Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, "...yapılan soruşturma neticesinde Yargıtay istikrar kazanmış olduğu kararlarında'' Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; failin bir kimseyi, kandırabilecek nitelikte hileli davranışlarla hataya düşürüp,onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına yarar sağlaması gerekmektedir.Hile nitelikli bir yalandır. Fail tarafından yapılan hileli davranış belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olmalı,sergileniş açısından mağdurun inceleme olanağını ortadan kaldıracak nitelikte bir takım hareketler olmalıdır. Kullanılan hileli davranışlarla mağdur yanılgıya düşürülmeli ve bu yanıltma sonucu yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmalıdır.'' açıklamaları ve dosyada bulunan birçok bilgi ve belge birlikte değerlendirildiği müştekinin ... Madencilik şirketine ait iki adet maden sahasının işletmesini rödövans sözleşmesi ile devraldığı, daha sonra müştekinin devraldığı maden sahalarına yapacağı yatırımı güvence altına almak amacıyla ... Madencilik şirketinin ortaklarından şüpheliler ..., ..., ... ve ...'nın kardeşi, yine aynı şirketin ortaklarından ...'nın eşi olan şüpheli ... ile hür iradesi doğrultusunda %50'şer hisse ile ortak oldukları ... Madencilik Şirketini kurduğu ve maden sahalarına ilişkin hakları ... Madencilik Şirketi üzerine aldığı, kaldı ki dosya içerisinde mevcut ... ruhsat nolu maden sahasının devrine ilişkin tutanak incelendiğinde ... Madencilik şirketinden ... Madencilik şirketine devir yapıldığı sırada söz konusu maden sahası üzerinde şüpheli ... tarafından ... Madencilik şirketi aleyhine başlatılan Isparta 2. İcra Müdürlüğünün 2008/825 Esas sayılı dosyasından haciz bulunduğu, yani mermer sahasının devrinin bilerek hacizli olarak devralındığı, ayrıca o dönem ... Madencilik Şirketinin maddi olarak zor bir dönem geçirdiği, maden ruhsatlarını bu şirketten devralan müştekinin basiretli bir tacir gibi davranarak gerekli araştırmayı yapması gerekirken yapmadığı, müştekinin ... Madencilik Şirketinden rödövans sözleşmesi ile devraldığı maden işletmelerinin muvazaalı senet ve icra takipleri ile dava yoluna başvurarak iptal ettirmeye çalıştıkları iddiasının Dolandırıcılık suçuna vücut vermeyeceği, atılı suçun hile unsurunun gerçekleşmemesi nedeniyle unsurlarının

oluşmadığı, eylemin taraflar arasında hukuki ihtilaf teşkil ettiği, şüphelilerin üzerine atılı Resmi Belgede Sahtecilik suçu açısından ise suça konu senetlerle ilgili icra takiplerinin 2008 yılında başlatılması nedeniyle atılı suç yönünden zaman aşımı süresinin dolması nedeniyle kovuşturma imkanı bulunmadığı..." şeklindeki gerekçeyle 06.06.2024 tarihli ve 2022/20525 Soruşturma, 2024/5071 Karar sayılı kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın verildiği ve şikâyetçi vekilinin bu karara yönelik itirazının merci Isparta 2. Sulh Ceza Hakimliğinin, 18.07.2024 tarihli ve 2024/2330 Değişik İş sayılı kararı ile reddedilmesi üzerine, Adalet Bakanlığının, 5271 sayılı Kanun'un 309/1. maddesi uyarınca, 18.02.2025 tarihli ve 2024/31103 sayılı evrakı ile kanun yararına bozma istemine istinaden düzenlenen, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, 12.03.2025 tarihli ve KYB-2025/25061 sayılı Tebliğnamesinde yer alan "...müşteki vekilinin şikayet dilekçesinde belirttiği hususlar kapsamında detaylı araştırma yapılmadan, müştekinin iddiaları doğrultusunda iddiaları karşılayacak şekilde şüphelilerin ayrıntılı ifadesi alınmadan, şirket ortağı olan şüpheliler ve senet alacaklısı olan şüphelilerin müştekiyi birlikte hareket ederek ve muvazaalı işlemler yaparak hileli hareketlerle dolandırdıkları iddiası üzerine eksik araştırma sonucu Isparta Cumhuriyet Başsavcılığınca kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiş ise de; olayın aydınlatılmasına yarar sair delillerin toplanması sonrasında yapılacak inceleme sonucuna göre şüphelilerin hukuki durumunun takdir ve tayininin gerektiği..." şeklindeki gerekçeyle kanun yararına bozma isteminde bulunulmuş ise de; Isparta Cumhuriyet Başsavcılığının, 06.06.2024 tarihli ve 2022/20525 Soruşturma, 2024/5071 Karar sayılı kovuşturmaya yer olmadığına dair kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşılmakla, ihbarnamede belirtilen düşünce yerinde görülmediğinden, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının kanun yararına bozma isteminin reddine karar vermek gerekmiştir.

II. KARAR

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının, kanun yararına bozma istemi doğrultusunda düzenlediği tebliğnamedeki düşünce yerinde görülmediğinden KANUN YARARINA BOZMA İSTEMİNİN oy birliğiyle REDDİNE,

Soruşturma dosyasının, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE,06.10.2025 tarihinde karar verildi.